

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۸/۲۰
شماره: ۱۷/۷۹۶۲
پیوست: دارد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

اتوماسیون اداری

با اسمه تعالی

روسای محترم تشکل های ملی وابسته به اتاق ایران

با سلام و احترام،

به استحضار می رساند به استناد اطلاع و اصله از وزارت امور خارجه کشورمان، مکانیسمی به نام پرداخت با ارزهای محلی بین چین و اندونزی برقرار شده است.

ضمن ارسال گزارش مربوطه، خواهشمند است دستور فرمایید نسبت به بررسی موضوع فوق الذکر اقدام لازم مبذول و این معاونت را در اسرع وقت از احتمال برقراری چنین توافقی بین ایران و اندونزی و همچنین راهکارهای پیشنهادی آن تشکل تا تاریخ ۹۹/۰۹/۰۱ مطلع فرمایند.

محمد رضا کرباسی
معاون بین الملل

خطم - جت
- لکسچر ریچ ب لکسچر بختم و
- لکسچر بختم

۹۷/۸/۲۱

شیکایی مکمل تأسیتی و صنعتی ایران
شماره ۴۴۶۴۰۹۰-۸۰۶۹
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۸/۲۱

بدون مهر بر جسته فاقد اعتبار می باشد

تهران، کد پستی ۱۵۸۲۶۴۸۴۹۹، خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، شماره ۱۷۵، صندوق پستی ۴۶۷۱-۱۵۸۷۵
تلفن: ۰۰۰۸۵۷۲-۸۵۷۳۳۳۳ فکس: ۰۰۰۸۵۷۳۳۳۳۳
www.iccima.ir email:info@iccima.ir

باسمہ تعالیٰ

گزارشی در خصوص ایجاد مکانیسم تسوبه پرداختها به ارزهای محلی میان اندونزی و چین

چکیده

در پایان ماه سپتامبر 2020، رئیس بانک مرکزی اندونزی و رئیس بانک مرکزی چین (PBoC) بر ایجاد چارچوبی برای همکاری در جهت تشویق تسوبه حساب با ارز محلی (Local Currency Settlement) در معاملات تجاری دوجانبه و نیز در سرمایه گذاری مستقیم توافق کردند. چارچوب تسوبه با ارز محلی میان بانک مرکزی اندونزی و بانک مرکزی چین، شامل استفاده از تبادلات بین بانکی با ارزهای بوان و روپیه است. این همکاری همچنین شامل تبادل اطلاعات و گفتگوهای منظم میان مقامات چین و اندونزی خواهد بود.

اندونزی با شیوع ویروس کرونا همانند سایر کشورها متأثر از تأثیرات اقتصادی شیوع جهانی این ویروس شد. روپیه واحد پول این کشور دچار نوسانات شد و به طور متوسط 6 درصد از ارزش خود را نسبت به ارزهای میانجی از دست داد. از آینه رو مقامات بانکی این کشور به دنبال راهکارها و اقدامات راهبردی برای حفظ ارزش پول ملی این کشور، کاهش واگستگی به دلار آمریکا و احیای اقتصادی در دوران رکود ناشی از شیوع کووید-19 می باشدند. یکی از آین راهکارهایی که دولت اندونزی در دستور کار خود قرار داده، استفاده از مکانیسم تسوبه با ارزهای محلی میان بانکی شریک نجاری خود می باشد. در گذشته و قبل از شیوع ویروس کرونا، این کشور موافقت نامه های استفاده از ارز دو کشور (Cross Currency) برای تسوبه حساب های بانکی را با برخی کشورها همانند تایلند امضا کرده بود. پس از آن با چند کشور شریک دیگر همانند کره جنوبی، زامبیا، استرالیا، مالتزی و سنگاپور نیز جنین موافقت نامه های را منعقد کرد و درصد بود با چین نیز حین مکانیسمی را ایجاد کنند. بعدا توافق های اولیه ایجاد مکانیسم پرداخت با ارزهای محلی میان بانکی با مقامات چینی حاصل شد.

چین بزرگترین شریک تجاری اندونزی است، امضای موافقت نامه تسوبه با ارز محلی (LCS) با چین، نیاز اندونزی به دلار آمریکا را کاهش می دهد. در عین حال واگستگی این کشور به پول چین را بیشتر می کند. در هر حال چن جایگاه بالایی در تجارت و سرمایه گذاری در اندونزی (کشور دوم سرمایه گذار در اندونزی) و بالائی ترجمه پردازه های زیرساختی این کشور دارد. مجموع این عوامل نشان دهنده حضور چین در اندونزی است که از سال 2015 پررنگ تر شده است و باعث خواهد شد اندونزی در محاسبات اقتصادی و زنگنه ایک خود این موضوع را متد نظر داشته باشد.

اندونزی و شیوع ویروس کووید-19 و تلاش برای احیای اقتصادی

شیوع جهانی ویروس کرونا که طی هفت ماه گذشته جهان را درگیر خود کرده است، اندونزی را در سه ماهه سوم سال 2020 به سمت رکود اقتصادی سوق داده است. رشد اقتصادی اندونزی که در سه ماهه دوم سال جاری میلادی 5 ممیز 3 درصد کاهش یافته است، پیش بینی می شود سیمینی خود را ادامه داده و بین منفی 1 تا منفی 2.9 درصد در سه ماهه سوم این سال باشد. وقتی رشد تولید داخلی برای دو فصل متوالی منفی باشد، این بدان معناست که از نظر فنی اندونزی وارد رکود شده است و در کنار 45 کشور دیگر، در لیه پرتابه رکود اقتصادی ایستاده است همانگونه که در جدول زیرین آمده، رشد اقتصادی اندونزی در سال 2020 در حدود منفی 6 دهم درصد تا منفی 1 ممیز 7 دهم درصد پیش بینی شده است.

Economic Growth Projection 2020

Component	Realisation of GDP In semester I of 2020			Outlook Q3-2020	Outlook 2020
	Q1	Q2	S1		
Household consumption and non-profit institutions serving households consumption	2.6	-5.6	-1.5	-3.0 ~ -1.5	-2.1 ~ -1.0
Government spending	3.7	-6.9	-2.4	-9.8 ~ -17.0	0.6 ~ 4.8
Gross fixed capital formation	1.7	-8.6	-3.5	-8.5 ~ -6.6	-5.6 ~ -4.4
Export	0.2	-11.7	-5.7	-13.9 ~ -8.7	-9.0 ~ -5.5
Import	-2.2	-17.0	-9.6	-26.8 ~ -16.0	-17.2 ~ -11.7
GDP	-3.0	-5.3	-1.3	-2.9 ~ -1.0	-1.7 ~ -0.6

SOURCE: MINISTRY OF FINANCE

در میان تهدیدات رکود اقتصادی ، دولت اندونزی استراتژی های مختلفی را برای کنترل نوسانات روپیه به کار گرفته است تا واحد پول این کشور مانند نیمه اول سال 2020 نوسانات زیادی نداشته باشد. یکی از این اقدامات استراتژیک، گسترش موافقت نامه های تامین نقدینگی برای تسوبی تبادلات دوجانبه با ارزهای محلی با چند کشور شریک همانند کره جنوبی، ژاپن، استرالیا، مالزی، تایلند، سنگاپور و اخیراً چین می باشد.

روپیه و نوسانات آن در سال جاری میلادی

نوسانات روپیه در سال 2020 توسط عوامل مختلفی ایجاد شده است، هم مبانی اقتصادی و هم دلائل غیر اقتصادی در کاهش ارزش آن تأثیر گذار بوده ولیکن عمدتاً مربوط به انتشار کنترل نشده ویروس کرونای بوده است. در فصل اول سال 2020 ارزش روپیه حتی تا نزدیک 15 درصد نیز کاهش یافت؛ اما به مرور با بازگشت برخی سرمایه ها به داخل اندونزی ، روپیه تا حدی ارزش خود را بازیابی کرد. به طور میانگین ارزش روپیه در ماه سپتامبر نسبت به دسامبر 2019 حدود 6 میزی 42 سدم درصد کاهش یافته است.

به طور کلی در فصل دوم سال 2020 ، نوسان روپیه تحت تأثیر طیف وسیعی از عوامل بوده است: مانند فاز دوم محدودیتهای اجتماعی با مقیاس بزرگ (PSBB) در حاکارتا، انتشار رقم رسید تولید داخلی سه ماهه سوم که نشان دهنده رکود بوده و همچنین تصویب لایحه جنجالی ایجاد مشاغل (لایحه ای که علیرغم اینکه به تصویب رسید، موجب تظاهرات گسترده اتحادیه های کارگری و دانشجویان گردید)، انتظار میروند این شرایط احساسات منفی در بین سرمایه گذاران ایجاد کند؛ اما دولت تلاش و پیش بینی کرده است نرخ بدلیل هر دلار امریکا به روپیه به میزان 14400 تا 14800 روپیه باشد.

ضرورت ایجاد تسویه با ارز محلی (LCS) میان اندونزی و چین برای اندونزی و مکانیسم آن

از ابتدای سال 2020 تا پایان سیتمبر ، روپیه در برایر دلار آمریکا نا 6 ممیز 84 درصد تضعیف شده است. با توجه به اینکه چین بزرگترین شریک تجاری اندونزی است، امضای موافقت نامه تسويه با ارز محلی (LCS) با چین، نیاز اندونزی به دلار آمریکا را کاهش می دهد. این بدان معنی است که استفاده از ارز محلی در هر تسويه حساب مبادلات تجاری و سرمایه گذاری مستقیم بین اندونزی و چین (که بیشتر سرمایه گذاری از طرف چین در اندونزی می باشد) می تواند وابستگی به دلار آمریکا را کاهش دهد.

در این راستا بانک مرکزی اندونزی یک پادداشت تفاهم ایجاد موافقت نامه تسويه با ارز محلی (LCS) با بانک حلق چین امضا کرد. اگرچه هنوز موارد زیادی وجود دارد که باید آماده شوند، از جمله نهایی کردن بک چارچوب همکاری بیشتر، ولی این چارچوب همکاری شامل موارد ذیل می شود:

1. مقررات مربوط به معاملات ارزی.
2. انتخاب یک بانک (یا تعدادی از بانک ها) تا به عنوان معامله گران ارزهای محلی منصوب شده عمل نمایند (Appointed Cross-Currency Dealers)
3. ایجاد سار و کارهای پایش و گزارش دهی

در سطح عملیاتی، موافقت نامه تسويه با ارزهای محلی بین اندونزی و چین با تعیین بانکی توسط مقامات بانکی دو کشور پشتیبانی خواهد شد؛ تا این بانک تعیین شده، تسويه حساب تراکنش های بانکی به روپیه بیان را تسهیل کند، به عبارت دیگر، بانک مرکزی اندونزی یک یا چند بانک را منصوب می کند تا با پایبندی به الزامات تسويه حساب صاحبان کسب و کار اندونزیابی با طرفهای جینی خود به ارزهای روپیه بیان را تسهیل کرده و اطمینان حاصل کنند که اجرای LCS مطابق با دستورالعمل های عملیاتی است

روش معمول معاملات تجاری و یا انتقال سرمایه جهت سرمایه گذاری بدین نحو است که واردکنندگان با سرمایه گذاران قبل از انجام هرگونه تجارت یا سرمایه گذاری، ارز محلی خود را به دلار آمریکا تبدیل می کنند که این کار خطر (ریسک) تبدیل نرخ ارز را به همراه دارد. به عنوان مثال ، هستامی که دلار آمریکا در برایر روپیه تقویت می شود، واردکنندگان در اندونزی باید هزیسه یا پول بیشتری پرداخت کنند. حتی اگر محصولات خریداری شده از کشورهایی باشد که در انها از دلار آمریکا استفاده نمیشود.

با استفاده از ارزهای محلی، ریسک نرخ تبدیل ارز به دلار آمریکا از بین می رود. با این حال، خطر دیگری که نباید از آن غافل شد این است که وقتی تجارت و معاملات سرمایه گذاری با چین افزایش یابد، وابستگی به بیان نیز افزایش خواهد یافت. ذکر میم دیگری که باید لحاظ شود این است که تراز تجاری اندونزی و چین کسری تجاری قابل توجیه دارد.

تا به امروز ، اکثر تجارت بین المللی اندونزی با کشورهای آسیا و خاورمیانه انجام می شود. تجارت با کشورهای این قاره حدود ۷۴٪ از ارزش تجارت کل اندونزی را شامل می شود. در همین حال، تجارت با آمریکا و اروپا به ترتیب جایگاه دوم و سوم تجارت اندونزی ۱۰٪ را به خود اختصاص می دهد. با این حال، تجارت اندونزی هنوز با ارز مسلط یعنی دلار انجام می شود، حدود ۹۵ درصد برای صادرات و ۸۵ درصد برای واردات.

تسلط ارز دلار به عنوان ارز تسویه حساب در تجارت خارجی، سرمایه گذاری و بازار مالی داخلی اندونزی واستگی زیادی ایجاد کرده است که باعث نوسان روپیه میشود. این امر می تواند بر ثبات اقتصاد کلان، به ویژه بر نرخ تبدیل ارز، تأثیر بگذارد. نوسانات بیشتر روپیه در برابر دلار می تواند توانایی فعالان کسب و کار را برای پرداخت بدھی خارجی یا تعهدات تجاری خود مختل کرده و تقلیل دهد. یک راه حل برای کاهش واستگی به ارز مسلط، ترویج استفاده از ارز محلی با سایر کشورها همچون چین از طریق همکاری در انعقاد موافقت نامه های تسویه با ارز محلی در تجارت اندونزی و جذب سرمایه گذاری است.

اهمیت چین برای اندونزی و انتخاب آن برای ایجاد مکانیسم دوجانبه تسویه به ارز محلی

غیرقابل انکار است که چین، به ویژه در پنج سال گذشته، در زمینه تجارت و سرمایه گذاری مستقیمه (FDI)، به استراتژیک ترین شریک اندونزی تبدیل شده است. میانگین تجارت میان دو کشور بین سال های ۲۰۱۵-۲۰۱۹ نشان می دهد که چین بزرگترین مقصد صادراتی اندونزی و بزرگترین مبدأ وارداتی این کشور است. این رابطه معنادار و مهم در متوسط صادرات اندونزی (نفتی و غیرنفتی) به چین در طی سالهای ۲۰۱۵ الی ۲۰۱۹ به ارزش ۲۱.۹ میلیارد دلار آمریکا (۱۳ ممیز ۵ درصد از کل صادرات اندونزی) و متوسط واردات از چین (نفتی و غیر نفتی) به ارزش ۳۶.۲ میلیارد دلار (۲۲ ممیز ۷ درصد از کل واردات اندونزی) انعکاس می یابد. این بدان معنی است که در دوره ۲۰۱۵-۲۰۱۹، کسری تجارت اندونزی در برابر چین به طور متوسط به ۱۴.۳ ممیز (۳ میلیارد دلار رسیده است).

از طرفی، استفاده از دلار آمریکا هنوز بر معاملات صادراتی اندونزی مسلط است و مقدار آن به ۸۵.۸ میلیارد دلار آمریکا یا ۹۴ ممیز ۱۳ درصد از کل صادرات اندونزی می رسد. از طرف دیگر، استفاده از یوان برای معاملات حجم بسیار اندکی دارد به طوری که استفاده از یوان برای صادرات به اندازه ۶۵ صدم درصد از صادرات کل اندونزی برای شش ماه اول ۲۰۲۰ است و استفاده از این ارز برای واردات کمی بیشتر است و ۲.۵۷ میلیارد دلار آمریکا یا ۳ ممیز ۳۱ درصد از کل واردات اندونزی در مدت مشابه است. این در حالی است که در همین مدت زمان، معاملات واردات اندونزی به ارز مسلط یعنی دلار آمریکا ۸۵.۶۸ درصد بوده است. از طریق همکاری در موافقت نامه های تسویه با ارز محلی با چین، استفاده از یوان در معاملات تجاری افزایش خواهد یافت و در نتیجه واستگی به دلار کاهش خواهد یافت.

علاوه بر این ، تأثیر بیانیزه کردن در سرمایه گذاری مستقیم نیز مشاهده خواهد شد؛ چرا که چین دومین کشور بزرگ مبدأ سرمایه گذاری مستقیم خارجی در اندونزی است، 2.4 میلیارد دلار آمریکا یا 17.9 درصد در فصل اول 2020). سهم FDI چین در اندونزی با رشد قابل توجهی در پنج سال گذشته ادامه داشته است، با توجه به اینکه چین در سال 2015 در بین پنج کشور برتر سرمایه گذار مستقیم در اندونزی نبود، با این حال ، در سال 2016 ، جایگاه سرمایه گذاری مستقیم خارجی چین ناگهان به رتبه سوم رسید. روند سرمایه گذاری چین در اندونزی همچنان در سالهای بعدی افزایش می یابد و در سال 2019 به 16.8 درصد یا معادل 4.7 میلیارد دلار می رسد.

ازبیابی و جمع بندی:

مسلماً با استفاده از طرق مختلف همکاری زیرساختی بین دولتهای اندونزی و چین- از جمله ایجاد مکانیسم تسويه با ارزهای محلی-، سرمایه گذاری مستقیم چین در اندونزی افزایش خواهد یافت. علاوه بر این، با تنصیب شدن قانون جدید ایجاد شغل توسط مجلس نمایندگان اندونزی که فرصت های بیشتری را برای سرمایه گذاری خارجی و کارگران خارجی فراهم می کند، پیش بینی می شود که سرمایه گذاری چین در اندونزی بیشتر گردد و استفاده از یوان در تجارت دو جانبه میان اندونزی و چین افزایش یابد.

البته، ورای همکاری اندونزی و چین در مکانیسم تسويه به ارز محلی، نمی توان این قدم را بعنوان یک سری از اقدامات یوان سازی (Yuanization) نادیده گرفت؛ مرحله ایکه در آن امکان دارد در صحبه تجارت بین المللی تسلط دلار آمریکا به طور بالقوه با یوان چین جایگزین شود. به ویژه اینکه دو کشور در میانه یک جنگ تجاری قرار دارند و ما شاهد سرعت بخشنیدن پروژه یک پهنه، یک راه چین هستیم.

نکته مهم دیگر اینکه چین از طریق آزادسازی سرمایه بین المللی خود، قصد دارد روابط و قدرت جانه زنی خود را با کشورهای اصلی که با آنها شراکت دارد، تقویت کند. وقتی که تجارت ، سرمایه گذاری و حتی تأمین مالی پروره های توسعه ای زیرساخت ها توسط چین افزایش می یابد، آن وقت است که اندونزی از ابدا باید برای تنظیم و باز تعریف مواضع رئوکنومی و رئوپلیتیک خود آمادگی داشته باشد.

منبع: هفته نامه Independent Observer چاپ جاکارتا